

to, da se prepreči vvažanje laških vin: ničesar ni mogel doseči. Zatem se je dovolilo, naj se napravi na vinarski šoli pri Mariboru sadjarsko in vinarsko poskuševališče. Da se napravi, za to je treba 8000 gld., ki jih plača dežela in 2000 gld., katere plača država; da se pa poskuševališče vzdržuje, treba bode 3500 gld. deželi in 1200 gld. državi vsako leto šteti. Ali bode toliko vredno, kar bode storilo poskuševališče za deželo? Če se bode toliko nemškutarilo v njem, kakor se v vinarski šoli, potem bode težko kaj koristi za slov. ljudstvo.

Okrajne bolniške blagajnice so nova naredba, ali če so za delavce dobre, jako sitne so za tiste, ki morajo plačevati va-nje in kaže se, da je treba postaviti o njih spremeniti. To potrebo so tudi v dež. zboru pripoznali, toda dolga je še pot do spremembe! V naši deželi je 45 takih blagajnic in 46 zadružnih, 44 pa jih vzdržuje ali kako društvo ali kaka tovarna.

Dne 1. maja so dovolili 2000 gld. podpore tistim posestnikom v treh nemških dolinicah, katerim je dne 9. in 10. septembra 1892 naredila povodenj veliko škodo. — Občini Aigen se je dovolilo pobirati 90 % občinske doklade; to so pač velike doklade! Mesto Ljubno sme pa naložiti davek na dac pri pivu in žganji. Profesorji na c. kr. vsučilišču so prosili, naj se sopot napravi dež. najdenišnica. Za sedaj še ne bode nič, mogoče pa, če dež. odbor poizve kaj za tako napravo.

Fri seji dne 2. maja so sklepali o vravnavanji rek, ces. namestnik je odgovoril na vprašanje poslanca Morre, čemu se ne prodaja na kmetih, kjer ni lekaren, živinska sol pri zanesljivih trgovcih: o tej reči, pravi namestnik, je posvetovanje pri dež. zdravniškem svetu, ali nič še ni gotovega. Nato so odobrili račun dež. zbora za leto 1891. Tudi se je izrekla želja, naj se kliče dež. zbor na delo vsako leto, najbolje v decembru. Sklenili so tudi, naj se napravi nova uradnija za dež. statistiko t. j. za štetje ljudij, živine, dolgovi itd. Za-njo bode treba 4000 gld. na leto.

Zadnja seja je bila dne 3. maja. V njej je ces. namestnik odgovoril na vprašanje poslanca dr. Dečka, gledé na volitve v okr. bolniško blagajnico v Celji ter je rekel, da je razpis mestnega urada v Celji preklical, ker se ne ujemlje s postavo. Oj Celjske nemškutarije! Potem so naglo vsprejeli nekaj poročil dež. odbora ter predlog dr. Heilsberga, naj se napravi deželna banka, kakor jo imajo v Pragi in Brnu. Posl. dr. Kienzel je pred agal, naj se izročijo vse prošnje, kolikor jih dež. zbor ni uslišal, dež. odboru, naj stori z njimi, kakor priporočuje dotični odsek dež. zbora. Vsi so bili zadovoljni s tem, samo dr. Starkel se je potegnil za prošnjo »Südmarke«, poslanec Jerman pa ga je zavrnil in tako je ostala »Südmark« na cedilu. Dež. glavar, grof Wurmbrandt je nato sklenil zborovanje in poslanci so razšli, vsak v svojo domovino.

Cerkvene zadeve.

Ljubezen sv. Očeta Leona XIII. do Slovanov.

(V proslavo 50letnice škofovanja priobčil Fr. Muršič.)

Ljubi nas, pri Bogu brata sveta
Za-te móliť Ciril, Metod!

2. Sijonski čuvaj sv. Petra, sv. oče Leon XIII. pa ne skrbi samo za naše severne brate, ampak njegovo očetovsko srce bije v vroči ljubezni za ves slovanski narod. Kakor žarko solnce v bistrem potoku odseva Leonova ljubezen do Slovanov v krasni okrožnici »Grande munus« (veliko delo), katero je razposlal vesoljnemu krščanstvu dne 30. septembra l. 1880. Znamenita je ta

okrožnica, kajti pojašnjuje našo zgodovino, odkar sta delovala med nami sveta blagovestnika, solunska brata Ciril in Metod. — V začetku omenja sv. Oče, da je rimska stolica vedno pošiljala raznim narodom oznanjevalce sv. vere, tako je poslala tudi slovanskemu narodu sveta blagovestnika Cirila in Metoda. Hvaležni so bili Slovani sv. apostoloma za neprecenljivi dar sv. vere, ter so ju visoko častili. Rimska stolica je celo dovolila l. 1863 Čehom in Hrvatom vsako leto 5. julija obhajati praznik v čast sv. Cirilu in Metodu. Ker so pa verni Slovani sv. brata visoko častili, hoteli so tudi, da bi se njiju češčenje in praznik razširila na vesoljno krščansko cerkev. »Ker pa še ta stvar«, piše Leon dalje v svoji okrožnici, »do današnjega dne ni rešena in so se v teku časa po teh pokrajinah predručile državne okoliščine, zdi se Nam, da se ponuja primerna prilika, podpirati slovanske narode, katerih blagor in zveličanje Nam je vedno zelo pri sreči. Kakor torej nočemo, da bi se naša očetovska ljubezen zanje v kaki zadevi pogrešala, tako hočemo, da se širi in množi češčenje tako svetih mož, ki bodeta, kakor sta nekdaš s sejanjem katoliške vere slovanska ljudstva klicala od pogube k zveličanju, ona tudi zdaj mogočno branila z nebeskim varstvom.«

Nadalje pripoveduje sv. Oče o velikem trudu in naporu, o raznih sitnostih in ovirah, ki so se stavile apostoloma pri oznanjevanju sv. vere. Omenja tudi, da sta pri vsem tem, v vseh stiskah in težavah vedno iskala pomoči, zaslombe in tolažbe pri sedežu sv. Petra v Rimu, da sta se zvesta sinova sv. cerkve trdno oklenila namestnika Kristusovega, dobro vedoč, da le v jedinstvi z rimskim papežem rodi oznanjevanje svetih resnic zaželeni sad.

Čujmo še, kaj piše sv. Oče h koncu svoje okrožnice, ko je natanko orisal plodno delovanje sv. bratov: »Zato izpoznavamo, da smo dolžni Bogu hvalo, ker se nam nudi ugodna prilika, slovanskemu ljudstvu biti postrežnim in v njegovo občo korist delati ne z manjšo gorečnostjo, kakor se je pri naših prednikih vselej kazala. To je naš namen, to jedino želimo, potruditi se z vso močjo, da bi se ljudstva slovanskega imena poučevala po večjem številu škofov in mašnikov, da bi se utrjevala v spoznanji prave vere in v pravi pokorščini do cerkve Jezusa Kristusa ter iz lastne skušnje dan za dnevom bolj čutila, kolika obilnost dobrot prihaja iz naprav katoliške cerkve domačemu življenju ter vsem stanovom države. Zakaj one cerkve tirjajo največ naših skrbi in nič ni, kar bi silneje želeli, kakor da bi mogli vsebovati njihovi koristi in sreči ter bi vse združili s Seboj v stanovitno zvezo složnosti, ki je največja in najboljša vez blagosti. Ostaja le, da je Bog, ki je bogat v usmiljenju, nagnen našim namenom in začetu podpira. Mi pa imamo med tem Cirila in Metoda, učitelja Slovanov, zagovornika, o katerih zaupamo, da nam bode njuno nebesko varstvo toliko pomagalo, kolikor se trudimo Mi razširiti njuno češčenje.«

Kot najdražje, zlato zrno cele okrožnice blišči se pa iz naslednjih vrstic: »Zato ukazujemo, da se dan 5. julija, kakor ga je določil Pij IX. srečnega spomina, v koledarji rimske in vesoljne cerkve uvrsti in vsako leto praznuje praznik svetnikov Cirila in Metoda z lastnimi dnevniciami in lastno mašo po obredu manjšega dvojnika (cum ritus duplicis minoris Officio et Missa propria), kakor je to odobrila kongregacija za svete obrede.«

Ni li ta krasna okrožnica za Slovane velikega, da, epohalnega pomena? S tem, da je sv. oče Leon XIII. praznik sv. Cirila in Metoda povzdignil v vesoljni, je oklenil vse one slovanske narode, ki so se že skoraj odtujili po razkolništvu, k sv. katoliški cerkvi in ne vr-

hovnemu poglavarju. Mnogo je uplivala znamenita okrožnica na vse Slované. Nje upliv so čutili tudi pravoslavni Slovani in vest jim je jela očitati, da tavajo po temni zmoti; pa žal, da se se strastno drže svoje zmote Rusi, Srbi in Bolgari. Pri zadnjih se je sicer v naših dneh že jelo svitati ter se nameravajo združiti z Rimom. Oče svetlobe pa bo se usmilil tudi ostalih naših zgubljenih bratov ter jih bo o pravem času poklical k čedi dobrega pastirja rimskega papeža, ki želi tako goreče vse Slované priviti na svoje ljubeče očetovsko srce.

Hvaležen je Slovan vsikdar za vsako drobtinico, kako da ne bi bil hvaležen na toliki dobroti sv. Očeta! Takoj se mu poklonijo in zahvalijo za apostolski list v Rimu bivajoči slovanski duhovniki. Prijazno jih sprejme sv. Oče ter jih ljubeznivo nagovori rekoč: »Skrbite, da se ta apostolski list povsod dobro razglasi med krščanskim ljudstvom.«

Iz vseh slovanskih pokrajin hité meseca julija 1881. na obletnico verni Slovani v Rim, da bi se osebno zahvalili dobremu Očetu. V imenu vseh se mu je zahvalil prevzvišeni vladika J. J. Strossmayr ter poprosil za vse Slované apostolskega blagoslova.

Sv. Oče pa so nagovorili slovanske romarje s temi-le pomenljivimi besedami: »Rim, stolno mesto katoliškega sveta, Vas je željno pričakovalo in Vas v ljubezni danes objema. Naše očetovsko srce pa se tako silno veseli Vašega številnega pohoda, da kar je svoje dni sv. apostol Pavel rekel o svojem Titu, smelo tudi mi ponovimo o Vas: »Bog Nas je potolažil z Vašim prihodom«. Že od začetka Našega papeževanja, ko smo videli, kako neusmiljeno stiskajo sv. cerkev od vseh strani, nas je volja obšla proti jutru se ozreti, bi li spomin na preteklost Nam ne posvetil s kakim razlogom in potrdilom veselega upa za prihodnje; zdaj pa se je po božji dobroti zgodilo, da ravno današnji dan nam podaja del — in ne najmanjši del — tega tolažila, ki smo takrat namerjali ga med Vami iskati.«

Radostno moramo vsklikniti pri teh besedah s pesnikom:

„Upanje smo sladko Ti Slovani,
Slava! kličemo za Te užgani.“

Pa še dalje govorijo sv. Oče slovanskim romarjem: »Kadar se povrne jedinstvo v veri in bodo zagotovljene pravice posameznih dežel, potem se le se bode veliko zanašati na Vaše prizadevanje in moč za razširjevanje kraljestva božjega na zemlji: ker po božjem sklepu se kaže, da je slovanski narod prihranjen za posebne namene.... Vi bodite priče, da spoznajo vsi, da Naša očetovska dobrovoljnost v ljubezni objema vso blagodušno in veliko družino slovanskih narodov in gledé na to je najgorečnejša želja Našega srca, da naj se z največjo vnemo, z nepremakljivo zvestobo držijo katoliške cerkve in da se tudi niti jeden naj ne izgubi iz te presvete barke.«

V spomin slovanskega potovanja v Rim je dal postaviti sv. Oče v cerkvi sv. Klementa na svoje stroške nov oltar na čast sv. Cirilu, čegar sveti ostanki počivajo v tej cerkvi.

Tako važnega pomena je torej znamenita okrožnica »Grande munus«:

„Zató pa hvalo mu recimo,
Nam „grande munus“ podaril je milo.
Zató med papeži, ki jih častimo,
Ime se i njegovo bo svetilo:
Kar Hadrijan je nekdaj bil ustanovil,
To Lev mogočni zopet bo ponovil.“

Gospodarske stvari.

Železnica med Ptujem in Pragarskim.

Do 1. majnika smo se mogli samo zjutraj in zvečer peljati doli proti Oggerski in narobe. Od 1. majnika začnši pa gresta še dva druga vlaka, toda samo od Ptuja do Pragarskega ter od Pragarskega na Ptuj in sicer popoldne:

1. Odhod od Ptuja ob 12. uri 45 min. Prihod na Pragarsko ob 1. uri 45 min.

2. Odhod od Pragarskega ob 3. uri 35 min. Prihod na Ptuj ob 4. uri 33 min.

Torej se lahko pelja na Ptuj ali iz Ptuja vsaki, kdor se pripelja na Pragarsko z brzovlakom ali z mešanin vlakom ali kedar se hoče s temi vlaki peljati proti severu ali proti jugu. Moram še pripomniti, da naj povpraša sprevodnika (kondukterja) pri vlaku, ali pa vartarja (portirja) na Ptui in na Pragarskem, kdor hoče pozvedeti, kedaj gre kaki vlak, kako dolgo treba čakati itd.

Detelja in nje setev.

Vsako leto se sliši v spomladi tožba, da je detelja po zimi trpela in se je le malo več vidi na njivi. Kaj je v tem kmetovalcu storiti, kaj naj vseje na istej njivi, da mu še bode kaj kositi? Sitno je to že za kmetovalca in ne ostane mu po navadi druga, kakor da tako deteljišče podorje.

Lažje pa ubrani kmet deteljo, da ne trpi po zimi škode, ako jo seje med jarico ali pomladnjo rž. Oboje kali hitreje, kakor detelja in kedar pritisne mraz, je že pšenica ali rž precej močna, ne pa še detelja in tako varuje jarica deteljo solnce in vetra, da je ne izsušita v suhem času in ko je čas žeti jarico, tedaj je detelja že dovolj močna, da zdrži solnce in veter. Ko pa pride zima, ne more mraz detelje vzdigniti iz zemlje, ker je koreninica od jarice še dovolj v zemlji in če se prst vendar-le vzdigne, pade detelja s koreninico pšenice še tako v prst, da ima dovolj živeža. Ako pa je detelja sama, tedaj ostane nje koreninice navadno v takem slučaju napol suho in detelje spomladi ne bode veliko.

Z deteljo pa kaže še tudi drugo travino seme posejati. Kjer se pase v jeseni drobnica, ovce, tam tudi te zateptajo prst toliko, da je zima ne vzdigne na škodo detelje. V jeseni pa ne kaže sejati detelje med rž ali pšenico, kajti tedaj bi bila detelja še preslaba, ko pride zima in ne bode je potem v spomladi veliko na njivi. Vendar pa je mogoče še tudi med oziminino sejati detelje, toda v mesecih marciji ali že v februarju — na površino in še celo na sneg, ako se ni bati, da sneg hitro skopni in voda odteče z njive. Tedaj bi ona vzela tudi seme detelje s seboj in delo bilo bi zastoj.

Sejmovi. Dne 12. maja na Planini v Slov. Gradci Dne 15. maja pri M. D. v puščavi. Dne 15. maja v Št. Lovrenci na Kor. žel., v Ulimiji, v Središču, v Reichenburgu in v Velenji. Dne 16. maja v Št. Ilji v Slov. gor., na Bizeljskem, v Pilstanji in v Vojniku. Dne 18. maja na Ptujski Gori.

Dopisi.

Iz Maribora. (Iz Amerike.) [Konec.] Plačila na obroke tu ne poznajo, človek mora vse naprej plačati, stanovanje in vse drugo. Ko bi si jaz bil šivalni stroj s seboj peljal ter še imel kacic 50 gold. s seboj, tedaj bi si mogel toliko spraviti v kupe, da bi lahko še